

Posudek oponenta k diplomové práci Mikuláše Čupky „Francúzska republika a jej postavenie vo svete“

Oponent: Jana Vargovčíková

6. 9. 2016

Diplomová práce studenta Mikuláše Čupky zkoumá rozvržení moci ve francouzském politickém systému a seznamuje čtenáře s možnostmi klasifikace tohoto systému, s jejími kritiky, ale také s politickou kulturou země a tím, jak může působit na podobu politického systému. Nabízí tak výklad pojetí poloprezidentského systému (M. Duverger, G. Sartori, R. Elgie a další) a také syntézu různých pohledů na zařazení francouzského politického systému. Ve snaze zjistit, do jaké míry je francouzský systém skutečně specifický, jej srovnává se Spojenými státy a poukazuje na vzájemné historické vlivy politického myšlení obou zemí. Četbou základních dokumentů obou současných politických řádů chce vykročit za hranice komparativní politické vědy a čerpat také z výkladu moderních politických dějin zemí, to vše za účelem uchopení současného fungování francouzského politického systému se zaměřením na roli, která v něm patří prezidentovi.

Práce sice rozsahem odpovídá diplomové práci, k jejímu obsahu a způsobu zpracování je však nutné vznést zásadní výhrady. Jedna z nejzávažnějších se týká samotné její koncepce. Kombinace epistemologických rámců, kterou chce provést (pojetí poloprezidentských systémů v komparativní politologii a výklad historického vývoje v kontextu politického myšlení) je sice možná, ale pouze za podmínky, že je od začátku zřejmé, jak se budou oba společně podílet na hledání odpovědi na základní otázku práce. V posuzované práci toto propojení chybí. Výběr Spojených států spíše než jiné země není vzhledem k zaměření práce dostatečně zdůvodněn, srovnání Listiny práv a Deklarace práv člověka a občana by pak mohlo patřit do zcela jiné práce. V diplomové práci přitom nemůže být ponecháno na čtenáři, aby sám formuloval výzkumnou otázku, která propojuje ty, které uvádí autor (v zásadě jde o jednu otázku: Jak lze porozumět poměrně specifickému postavení prezidenta ve francouzském politickém systému? První otázka – je Francie poloprezidentský systém, je její podotázkou, stejně jako uváděná druhá výzkumná otázka, tedy jaké je postavení francouzského prezidenta v systému); aby zjišťoval, jak by při dobré vůli mohly kapitoly vytvářet koherentní celek; ani aby odhadoval, jaké závěry by bylo možné vyvodit z popisů historického původu politických řádů Francie a Spojených států pro zkoumaný problém – postavení prezidenta v politickém systému. I když pomineme detaily, jako například, že není zřejmé, proč student překládá název Deklarace práv člověka a občana, ale nepřekládá *Bill of Rights* (navíc v práci psáno chybně s malým *r*), kapitole 4 chybí provázání se zbytkem práce. Otázka « Do akej miery sú tieto krajiny podobné a v čom sa odlišujú? » (sic, s. 38) není pro práci vhodná a vede k digresím a ztracení se v nesouvisejícím, jakkoliv potenciálně zajímavém, výkladu. Jedním z míst, kde se má zrcadlit propojenost částí, je titul/podtitul práce. Ve světle výše uvedeného pak není překvapením, že je název práce zcela nedostatečný.

Student volí studium Deklarace práv člověka a občana, Listiny práv a ústav obou zemí jako

zdrojů, které mají pomoci vysvětlit vývoj ústavního řádu do současné podoby. Toto odvození však v práci není obhájeno. Pro práci, která se snaží zpřesnit charakterizaci francouzského politického systému by bylo jistě vhodné zaměřit se na doplňující faktory, a mezi ně může patřit i politická kultura, za podmínky, že bude tento koncept definován a navzdory jeho problematičnosti obhájen, ale nemůžou jimi být samy o sobě texty ústav a listin občanských práv bez dalšího zdůvodnění. Student spoléhá na koncept politické kultury bez jakéhokoliv odkazu na literaturu, dokonce jej i volně, bez odkazu na zdroje, definuje (s. 38). Nejvíce se Mikuláš Čupka o přímé zodpovězení jedné z otázek snaží v podkapitole 4.4 („Je prezident Francúzska „monarchom“ v republike?“), kde je možno ocenit snahu o syntézu poznatků z předchozích částí.

V závěru Mikuláš Čupka shrnuje obsah jednotlivých kapitol a uvádí svoji odpověď na hlavní výzkumné otázky. Formuluje svoji odpověď na první otázku (zda je Francie poloprezidentským režimem), ukazuje se však, že zde dochází k nepochopení toho, co znamená zodpovědět v diplomové práci výzkumnou otázku. Zatímco student tvrdí, že k odpovědi dospěl v II. kapitole (p. 67), uvedená kapitola nabízí toliko syntézu existujících pohledů na zařazení francouzského politického systému, nikoliv pokus o argumentaci ve prospěch vlastního stanoviska. Student bez dalšího konstatuje: „osobne nevnímam systém len ako istý odklon od parlamentarizmu a prikláňam sa k názoru, že sa jedná o poloprezidentský systém“ (s. 67).

Diplomové práci lze také rozumět jako zkoušku, která má ověřit schopnost studenta: 1) rozpoznat, co lze považovat za problém pro další vědecké zkoumání (schopnost formulovat výzkumnou otázku a její podotázky); 2) porozumět tomu, co vše obnáší vzít si slovo v diskuzi k vybranému problému a těmto nárokům dostát v kvalitě odpovídající pětiletému studiu daného oboru či příbuzných oborů. Práce Mikuláše Čupky obsahuje slibné zárodky takového výsledku, ve své současné podobě však nároky diplomové práce nespĺňuje. V její současné podobě práci kazí také nezměrný počet překlepů a pravopisných chyb. Práci je také nutné vytknout chyby v odkazování na zdroje (nevhodné místo ve větě, např. s. 25, pozn. 51; zcela chybějící odkazy, např. Dvořáková, s. 10, Duverger, s. 23).

Mikuláš Čupka v práci jinak prokázal dobré redakční schopnosti i kvalitní práci s literaturou. Způsob psaní i práce se zdroji se u studenta navíc ve srovnání s jeho bakalářskou prací, kterou student oponentce poskytl, výrazně zlepšily. Lze se tak domnívat, že při jasnějším zaměření práce a důslednějším sledování výzkumné otázky by student mohl připravit kvalitní diplomovou práci.

Vzhledem k výše uvedeným výtkám, které dokládají, že ve své stávající podobě práce nespĺňuje požadavky standardně kladené na diplomovou práci, **nedoporučuji** diplomovou práci Mikuláše Čupky **k obhajobě**.